

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

ב"ה

תיק 1264729/1

בבית הדין הרבני הגדול ירושלים

לפני כבוד הדיינים:

הרב יעקב זמיר

המבקש: פלוני (ע"י ב"כ עו"ד אינגריד הראבן)

נגד

המשיבה: פלונית (ע"י ב"כ טו"ר זימרה שלזינגר)

הנדון: שיעור הערובה להוצאות – האיזון בין זכות צד לגישה לערכאות להגנת הצד שכנגד מהוצאות שבהליכי סרק

החלטה

לפניי בקשת המבקש לשמיעת ערעורו ללא שיותנה הדבר בהפקדת ערובה להוצאות המשפט. הבקשה מנומקת בטענות על עונו של המבקש, שסימוכין חלקיים להם יש באישור הביטוח הלאומי שצורף ובייצוגו של המבקש על ידי הלשכה לסיוע משפטי, אך אין אלה בגדר הוכחות חותכות לאי יכולת לגייס את הסכום האמור ולהפקידו כערובה, על אחת כמה וכמה משלא התבקשה הפחתת הערובה או הארכת המועד להפקדתה אלא ביטולה כליל.

באת כוח המבקש מציינת לעיקרון כי אין לחסום את זכותו של אדם לפנייה לערכאות השיפוט אך בשל עונו בלבד.

נבהיר:

על העיקרון האמור אין חולק, אולם אין בכך כדי לקבוע שאין צורך גם לאזנו ולהתחשב בשיקולים נוספים.

בתוך כך יש גם מקום להבחנה בין זכות הגישה לערכאה ראשונה, שהתלייתה בהפקדת ערובה עשויה להיחשב מניעת הזכות הבסיסית לצדק, לבין הגישה לערכאה ערעור הנעשית לאחר שניתנה הזכות לצדק בערכאה ראשונה, אלא שהמבקש סבור שהצדק לא נעשה בה. זכותו לסבור כך כמובן, אך אין זה מחייב שהצדק עימו.

נזכיר כי זכותו לסבור כך גם אחרי הכרעתה של ערכאת ערעור ולמרות זאת אינו יכול לערער שוב ושוב, ואף שייתכן שהצדק עימו – גם ערכאת ערעור אינה חסינה מטעויות, אך אי אפשר להעניק לצד אחד זכויות אין סוף לבירור טענותיו עד שההכרעה שתקבל תניח את דעתו על חשבון זכויותיו של הצד השני.

לפיכך קיימים איזונים הכוללים הן את הגבלת מספרן של ערכאות הערעור, הן את ההבחנה בין עניינים הנתונים לערעור בזכות לאלה המצריכים רשות והן הבחנות לעניין תנאי הערעור – משך הזמן להגשתו, האפשרות להתנותו בערובה וכו'.

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

צדק מוחלט קיים רק בבית דין של מעלה, בית דין של מטה מחויב בעשיית צדק כמיטב יכולתו ובכלל זה האיזון בין פגיעה אפשרית בצד האחד לפגיעה אפשרית בצד האחר או אף לעיתים בצדדים שלישיים, ואין הוא רשאי לפגוע פגיעה בלתי־מידתית בצד אחד כדי לשמור על אותו צד אחר מכל פגיעה אפשרית, אף אם מדובר בעני, ואין צריך לומר שלא הוכח לפנינו שהצד שכנגד – עשיר הוא.

בצד הצורך לתת למבקש את זכות הגישה אף לערכאת הערעור עומד גם הצורך שלא לאלץ את המשיבה לשוב ולהתדיין – התדיינות הצופנת בחובה פגיעה כלכלית אפשרית של הוצאות משפט – ללא שיובטחו החזר הוצאותיה עד לרמה סבירה ככל שיתברר לבסוף שהערעור לא היה מוצדק ואולי אף היה ערעור סרק.

הערובה שקבענו שקללה את שני אלה, ולא בכדי דחינו את בקשת המשיבה לקביעת ערובה גבוהה יותר, דחייה שנומקה בדיוק בנימוק זה של אי־חסימת הערעור בפועל המהווה את דחייתו על הסף למעשה, אף אם לא להלכה, בשל הדרישה לערובה גבוהה מדי.

צידו השני של אותו מטבע הוא שאכן לא נעתר גם לבקשה לשמוע את הערעור ללא הפקדת הערובה שקבענו מכל מקום, ערובה המאזנת בין זכויותיהם של הצדדים. על כן דין הבקשה להידחות.

החלטה זו וקודמתה מותרות בפרסום בהשמטת פרטי הצדדים.

ניתן ביום כ"ו באייר התש"ף (20.5.2020).

הרב יעקב זמיר

עותק זה עשוי להכיל שינויי ותיקוני עריכה